

Finalisten Topkuil 2013 boeren op drie grondsoorten

Voorjaarskuilen op löss 't best

De tweede editie van Topkuil verloopt succesvol. Ondanks de moeilijke omstandigheden dit voorjaar is het aantal melkveehouders dat meedoet flink gestegen. De jury wees half september drie finalisten aan, van wie er een op lössgrond boert. Uit de eerste analyses blijkt dat deze grondsoort de beste kuilen voortbrengt.

Gemiddelde score Topkuilaanmeldingen per grondsoort.

Grondsoort	vem	re	ndf	ds	index	broeigevoeligheid	score
Dalgrond	923	161	492	418	95	32	7,3
Klei	916	163	470	380	94	23	7
Loss	943	169	481	334	101	21	7,6
Veen	907	162	475	386	103	24	7,3
Zand	927	163	582	389	96	25	7,3

Voor de tweede editie van Topkuil werden 435 unieke kuilen ingestuurd door 357 deelnemers. Ten opzichte van vorig jaar is dat een groei van 43 procent. En net als in 2012 wist maar een handvol melkveehouders de maximale score te bereiken. Met het natte voorjaar in het geheugen een bijzondere prestatie. De jury selecteerde Hans Hissink uit Klarenbeek (GD), Romke Kinderman uit Oudkerk (FR) en Daan Langeveldt uit Groesbeek (GD) voor de finaleronde. In de volgende editie van Melkvee Magazine en op Melkvee.nl wordt uit de doeken gedaan met behulp van welke managementstrategieën die topkuilen tot stand zijn gekomen. De natte omstandigheden in mei weerhielden melkveehouders er niet van om hun voorjaarskuil in te schrijven. Dat het nat was, blijkt bijvoorbeeld uit de negentien kuilen die zijn aangemeld met een drogestofgehalte van 25 procent of minder. Deze kuilen scoorden volgens de Topkuil-formule gemiddeld een 6,6. Desondanks zaten er nog best goede kuilen tussen met zelfs uitschieters naar een 8,1. De gemiddelde score van alle kuilen komt uit op een 7,2, maar daar zitten naast een echte voorjaarskuil ook kuilen met een tweede en soms zelfs een derde snede bij.

Löss het best

Nieuw in deze tweede editie was de indeling naar grondsoort (zie tabel). Voor alle deelnemers was het daardoor beter mogelijk om te vergelijken met collega's die onder gelijke omstandigheden werken. Ook voor de

jury gaf dit extra inzicht. Kuilen op lössgrond scoorden dit jaar het best met gemiddeld een 7,6, vanwege de hoge VEM-gehalten en lage broeigevoeligheid. Kuilen van kleigronden deden het 't slechtst met gemiddeld een 7,0 door een lage VEM en S-index. Over een individuele kuil zegt het niet alles, want in de finale zijn drie grondsoorten vertegenwoordigd: klei, löss en zand.

Verschil in melkproductie

Opvallend is verder dat er net als vorig jaar weer duidelijk verschil zit in melkproductie tussen de tien hoogste en de tien laagste scores. De gemiddelde productie van bedrijven met de tien beste kuilen ligt op 9.219 kilo melk per koe met 4,45 procent vet en 3,52 procent eiwit. Deze bedrijven houden gemiddeld 124 koeien per bedrijf. Bij de laagste scores ligt de productie op 8.190 kilo melk met 4,38 procent vet en 3,48 procent eiwit. Hier is de stalbezetting gemiddeld 94 koeien.

Het verschil in bedrijfsgrootte zegt niet zoveel over de kwaliteit van de kuil, zo blijkt uit analyse van de ingeschreven kuilen. De tien grootste bedrijven met gemiddeld 311 koeien scoorden gemiddeld een 7,2, terwijl het gemiddelde van de tien kleinste bedrijven met 35 koeien op een 6,9 uitkomt.

Kleine verschillen

Bij de aanmelding is ook gevraagd naar het type voersysteem. Wat opvalt, is dat de

bedrijven met zomerstalvoeding over het algemeen een iets betere kwaliteit kuilen hebben. Jurylid Gerard Abbink van BGG AgroXpertus ziet hier als mogelijke verklaring de groeitrappen in de percelen. „Als er iedere dag wordt gemaaid, ontstaat er een mooi mengsel van groeistadia. En misschien lukt de maaiplanning hier ook gewoon beter.“

Finalisten 2012

De vier finalisten van 2012 schreven dit jaar ook hun kuilen in, maar wisten nu niet tot de finale door te dringen. Harrie Driessen uit Lengel (GD) kwam uit op een score van 7,5 en met een combinatiekuil van eerste en tweede snede scoorde hij een 7,1. Hans Janssen uit Groesbeek, de winnaar van de eerste editie, deed het beter en behaalde met zijn eerste snede een 7,1 en met een combinatie van eerste en tweede snede een 8,5. Tjeerd Dijkstra uit Oldetrjne (FR), de nummer twee van vorig jaar, lukte het niet om een goede kuil te maken. Hij gaf alleen een kuil met tweede snede op, maar kwam niet verder dan een 5,6.

Winnaar 2013

Wie de winnaar wordt van de tweede editie wordt bekendgemaakt op de Rundveerelatedagen in Hardenberg eind oktober. De jury is inmiddels bij de drie finalisten geweest. In oktober leggen de melkveehouders op Melkvee.nl uit hoe zij tot hun Topkuil zijn gekomen. ■

Antischudder schudde toch

Jan Leenaars, de vierde finalist van de eerste editie van Topkuil, schreef zich ook voor de tweede editie in, maar wist met een score van 8,6 de finale dit jaar niet te halen. Zijn kuil is een combinatie van een eerste snede met minder VEM en een vroeg gemaaid tweede snede ter compensatie. Zijn eerste snede was erg ruim. „De silo waar we normaal 12 hectare maïs in stoppen, zit nu voor de helft vol met 15 hectare gras. De tweede snede hebben we bewust jong gemaaid om meer eiwit in de kuil te krijgen. En de derde snede was weer meer dan we hadden ingeschat vanwege het grote aandeel klaver. Klaver in een perceel maakt het soms lastig inschatten hoeveel er vanaf gaat komen”, aldus Leenaars.

In tegenstelling tot eerdere jaren schudde Leenaars de eerste snede dit jaar wel. Dat hij dat anders niet doet, was vorig jaar

opvallend tijdens de serie over Topkuil. „Ik ben daar veel over aangesproken, maar zie nu ook dat collega's het ook niet meer doen. Omdat de eerste snede dit jaar zo zwaar was met 22 procent droge stof, heb ik toch een keer moeten schudden.“

Leenaars maaide op zaterdagmiddag en liet het gras zondagmorgen hakselen. Echt droog krijg hij zijn snede niet, want er was die zondagmorgen ook mist. „Het waren geen ideale omstandigheden, maar de kuil voert best. Ik voeg er per koe 2 kilo doorgesloten Italiaans raaigras bij. De kuil is wat trager dan vorig jaar, maar wel gezonder. Met mijn topkuil van vorig jaar, die erg snel was, kon ik niet goed voeren.“

Om nog meer structuur in het gras te krijgen, liet hij 5 hectare met een mengsel met rietzwenk inzaaien. Dit jaar komt daar nog 2 hectare bij.

Copyright foto